

ความผิดต่อเจ้าพนักงาน (ม.136-146)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รณกรณ์ บุญมี

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ลักษณะ 2 ความผิดเกี่ยวกับการปกครอง

หมวด 1 ความผิดต่อเจ้าพนักงาน (มาตรา 136-146)

หมวด 2 ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ (มาตรา 147-166)

ลักษณะ 3 ความผิดเกี่ยวกับการยุติธรรม

หมวด 1 ความผิดต่อเจ้าพนักงานในการยุติธรรม (มาตรา 167-199)

หมวด 2 ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม (มาตรา 200-205)

เจ้าพนักงาน ?

ประมวลกฎหมายอาญา

- “เจ้าพนักงาน” มาตรา 1 (16) “บุคคลซึ่งกฎหมายบัญญัติว่าเป็นเจ้าพนักงาน⁽¹⁾หรือได้รับแต่งตั้งตามกฎหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการ⁽²⁾ ไม่ว่าจะเป็นประจำหรือครั้งคราว และไม่ว่าจะได้รับค่าตอบแทนหรือไม่”

Clusters ความผิดเจ้าพนักงาน

---

1. ดูหมิ่น
2. เท็จ
3. ต่อสู้ข่มขืนใจ
4. ให้-รับสินบน
5. แต่งกาย
6. ทุจริต
7. เอกสาร
8. ช่วยเหลือ/หลบหนี
9. ครอบจักรวาล

ดูหมิ่น และหมิ่นประมาท

- ดูหมิ่น คือ การด่า ดูถูกเหยียดหยาม สบประมาท หรือทำให้อับอาย การวินิจฉัยว่าการกล่าววาจาอย่างไรเป็นการดูหมิ่นผู้อื่นหรือไม่ จึงต้องพิจารณาว่าถ้อยคำที่กล่าวเป็นการดูถูกเหยียดหยาม หรือสบประมาทผู้ที่ถูกกล่าวถึงอับอายหรือไม่ หากเป็นเช่นนั้นก็ถือได้ว่าเป็นการดูหมิ่นแล้ว (ฎ1608/2564) และการดูหมิ่นอาจทำโดยใช้วาจา หรือกระทำด้วยประการอื่น ๆ(ฎ 352/2465)
- หมิ่นประมาท คือ การใส่ความ/การยืนยันข้อเท็จจริงต่อบุคคลที่สาม โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง

Note :

1. การดูหมิ่นจะมีบุคคลที่สามหรือไม่ก็ได้ แต่การหมิ่นประมาทต้องมีบุคคลที่สาม
2. บางถ้อยคำอาจเป็นการดูหมิ่น และหมิ่นประมาทพร้อมกัน (“ไอ้เหี้ยไอ้สัตว์ไอ้ท. โกงบ้านโกงเมือง” ฎ 445/2522)

คู่มือ และหมิ่นประมาท

---

1. คนธรรมดา
  - คู่มือ (ซึ่งหน้า/โฆษณา) ม.393
  - หมิ่นประมาท ม.326, 327, 328
2. คนตาย (หมิ่นประมาท) ม.327
3. ศพ (คู่มือ) ม.366/4
4. เจ้าพนักงานทั่วไป (คู่มือ + กำลัง/เพราะได้ทำ) ม.136
5. ศาล (คู่มือในการพิจารณาพิพากษา) (เพิ่มขัดขวาง) ม.198
6. พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ (เพิ่มอาชญากรรมร้าย) ม.112
7. ราชาธิบดี ราชินี ราชสามี รัชทายาท หรือประมุขแห่งรัฐต่างประเทศ (เพิ่มอาชญากรรมร้าย) ม.133
8. ผู้แทนรัฐต่างประเทศซึ่งได้รับแต่งตั้งให้มาสู่พระราชสำนัก (เพิ่มอาชญากรรมร้าย) ม.134

ข้อสังเกต

เป็นเรื่องในหน้าที่?

การพูดจาไม่สุภาพ พูดจาทำทนาย ประชดประชัน ตีชมตามปกติวิสัย = ไม่ผิด

ดูหมิ่นเจ้าพนักงาน

มาตรา 136 ผู้ใดดูหมิ่นเจ้าพนักงานซึ่งกระทำการตามหน้าที่ หรือเพราะได้กระทำการตามหน้าที่ ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

Note : เมื่อผิดมาตรา 198 แล้วจึงไม่ผิดมาตรา 136 อีก (ฎ 1456/2506 (ประชุมใหญ่))

ไม่เป็นการดูหมิ่น เพียงไม่สุภาพและไม่สมควร

ฎ 415/2528: จำเลยกล่าวต่อเจ้าพนักงานตำรวจผู้จับจำเลยว่า "ถ้าแน่จริงให้ถอดปืนที่เอามา **ต่อยกันตัวต่อตัว**" และ "ถ้าแน่จริงมา **ยิงกันคนละนัด**ก็ได้ ไม่ต้องใช้กำปั้น ใช้ปืนดีกว่า" เป็นคำกล่าวที่ **ไม่สุภาพและไม่สมควร** เท่านั้น แม้ขณะที่กล่าวจำเลยได้ถอดกางเกงขายาวที่จำเลยสวมอยู่ออก **เหลือแต่กางเกงชั้นใน** ก็ได้เป็นการทำให้ผู้เสียหายถูกดูหมิ่น ถ้อยคำและกิริยาท่าทางดังกล่าวจึงไม่เป็นการดูหมิ่นเจ้าพนักงานซึ่งกระทำการตามหน้าที่

ฎ 4327/2540: ถ้อยคำที่จำเลยกล่าวต่อ ข. เจ้าพนักงานซึ่งกระทำตามหน้าที่ว่า "แน่จริง **มีง**ถอดเสื้อมา **ต่อยกับกู**เลย" เป็นการกล่าวทำทนายให้ ข. ออกมาต่อสู้กับจำเลยเป็นเพียงคำกล่าวที่ **ไม่สุภาพและไม่สมควร** เท่านั้น ยังไม่ถึงขั้นที่พอจะให้เข้าใจว่าจำเลยมีความมุ่งหมายที่จะด่า ดูถูกเหยียดหยามหรือสบประมาทให้ ข. อับอายแต่อย่างใดการกระทำของจำเลยจึงไม่เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 136

ไม่เป็นการดูหมิ่น เพียงไม่สุภาพและไม่สมควร

ฎ 786/2532: จำเลยที่ 1 กล่าวแก่เจ้าพนักงานสรรพสามิตซึ่ง ทำการจับกุม อ.ผู้ต้องหาว่า "โคตรแม่มีง เวลาเขาลักขโมยควายไป 2-3 วัน ตาม หาไม่เจอเวลามีสุราทำไมจับเร็วนัก พวกคุณ มาสร้างปัญหา คุณไม่ต้องมามองหน้าผมหรอก คุณ**เป็นหัวหน้าส่วนกระจอก ๆ ผมไม่กลัวคุณ** **หรอก ใหญ่กว่านี้ผมก็ไม่กลัว"** เป็นการพูดเปรย ขึ้นมาเพื่อประชดประชันว่า ทำไมเรื่องสุราจับ เร็วนัก และ**เป็นถ้อยคำที่ไม่สุภาพ** มิใช่เป็นการสบประมาทเหยียดหยามดูหมิ่น เจ้าพนักงาน ผู้กระทำการตาม หน้าที่.

ฎ 8016/2556: จำเลยกล่าวถ้อยคำว่า "ตำรวจ**เม่ง...ใช้ไม่ได้"** เพราะรู้สึกว่าเป็นเจ้าพนักงานตำรวจ ไม่ให้ความสำคัญต่อคำชี้แจงของตน ทำให้จำเลยรู้สึกว่าจะไม่ได้รับความเป็นธรรม จึงกล่าวตำหนิ การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจ อันเป็นเพียงคำกล่าวที่**ไม่สุภาพและไม่สมควร**เท่านั้น แต่ไม่ถึงขั้นมุ่งหมายที่จะด่า ดูถูกเหยียดหยามหรือสบประมาทเจ้าพนักงานตำรวจแต่อย่างใด จึง ไม่เป็นความผิดตาม ป.อ. มาตรา 136

ไม่เป็นการดูหมิ่น

ฎ 1551/2503: จำเลยซึ่งเป็นครูใหญ่ประจำโรงเรียนกล่าวว่าผู้เสียหายซึ่งเป็นนายอำเภอว่า **ไม่เป็นประชาธิปไตย** โดยบังคับให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาเลือกคนที่ผู้เสียหายชอบ ถ้าใครไม่เลือกก็ไม่ขอเงินเดือนขึ้นให้ นั้น ถ้อยคำที่กล่าวนี้ ถ้าเป็นความจริง ก็ถือได้ว่าเป็นประโยชน์แก่สาธารณชนเพราะการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรอันเป็นระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยนี้ต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจของราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

อนึ่ง ที่จำเลยกล่าวว่า "การทำทํานบผู้เสียหายไม่ทำตามคำพูด **ทำงานไม่ขาวสะอาด**" นั้น เมื่อได้ความว่าผู้เสียหายเป็นกรรมการชุดบ่อน้ำ ได้รับอนุมัติให้ใช้เงินชุดสระแต่ใช้ไปครึ่งเดียว จำเลยซึ่งเป็นกรรมการร่วมด้วยรวมทั้งผู้ใหญ่บ้านได้ขอให้ผู้เสียหายนำเงินที่เหลือมาทำทํานบเพื่อกักน้ำไว้บริโภคโดยผู้เสียหายตกลงจะซื้อปูนซิเมนต์ส่งมาให้ แต่ผู้เสียหายได้เอาเงินที่เหลือไปใช้จ่ายทางอื่นโดยมิได้ให้จำเลยทราบ การทำทํานบจึงไม่เสร็จ ถ้อยคำที่จำเลยกล่าวจึงเป็นการกล่าวโดยสุจริตและอยู่ในวิสัยของการติชม ไม่เป็นพิดฐานหมิ่นประมาท

การกล่าวที่จะเป็นการดูหมิ่นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 136 **ต้องเป็นเรื่องเจ้าพนักงานกระทำการตามหน้าที่หรือเพราะได้กระทำการตามหน้าที่** ถ้าเป็นการนอกหน้าที่แล้ว กรณีหาเข้ามาตรานี้ไม่

ไม่เป็นการดูหมิ่น เพราะไม่ใช่เจ้าพนักงาน

ฎ 3851/2563: พ.ร.บ.มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ.2559 มาตรา 3 ให้ยกเลิก พ.ร.บ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ.2541 โดยมาตรา 5 วรรคสอง ให้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีฐานะเป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐ **ที่ไม่เป็นส่วนราชการ** ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ และกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม และไม่เป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่น ดังนั้น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจึงเป็นองค์การมหาชนที่แยกออกจากระบบราชการ หากใช้ส่วนราชการที่สังกัดกระทรวง ทบวง กรมของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินอีกต่อไปไม่ และตาม ป.อ. มาตรา 1 (16) บัญญัติว่า "เจ้าพนักงาน" หมายความว่า บุคคลซึ่งกฎหมายบัญญัติว่าเป็นเจ้าพนักงานหรือได้รับแต่งตั้งตามกฎหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการ ไม่ว่าจะประจำหรือครั้งคราว และไม่ว่าจะได้รับค่าตอบแทนหรือไม่ ดังนี้ เมื่อ พ.ร.บ.มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ.2559 มิได้กำหนดให้ผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และการปฏิบัติหน้าที่ของผู้เสียหายซึ่งเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยที่ทำหน้าที่ตรวจข้อมูลข่าวสารก็หาใช่การปฏิบัติหน้าที่ซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามกฎหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการไม่ **ผู้เสียหายจึงไม่อยู่ในฐานะเป็นเจ้าพนักงาน** ตามประมวลกฎหมายอาญา ดังนั้น แม้**จำเลยจะดูหมิ่นผู้เสียหาย** จำเลยก็**ไม่มีความผิดฐานดูหมิ่นเจ้าพนักงาน** ซึ่งกระทำการตามหน้าที่

ไม่เป็นการดูหมิ่น เพราะไม่ได้กำลังปฏิบัติหน้าที่

ฎ 2256/2537: จำเลยว่าผู้เสียหายที่ 1 ว่า**เป็นผู้หญิงต่ำ ๆ** ต่อหน้าผู้อื่นซึ่งเป็นคำพูดที่**เหยียดหยามผู้เสียหายที่ 1** ว่าเป็นผู้หญิงไม่ดีมีศักดิ์ศรีต่ำกว่าผู้หญิงทั่วไป**เป็นการดูหมิ่น**ผู้เสียหายที่ 1 ซึ่งหน้า หาใช่เป็นคำพูดในเชิงปรารภปรับทุกข์ไม่

ผู้เสียหายที่ 2 **เป็นเจ้าของงานตำรวจ**มีหน้าที่ในการปราบปรามสืบสวนและจับกุมผู้กระทำความผิดทางอาญา หาได้เกี่ยวกับกรณีที่มีบุคคลพิพาทกันในทางแพ่งไม่ แม้คู่กรณี**นำเรื่องทางแพ่งไปแจ้งให้จัดการไกล่เกลี่ย**เปรียบเทียบและผู้เสียหายที่ 2 ทำการไกล่เกลี่ยให้ และจัดการลงบันทึกประจำวันไว้เป็นหลักฐานก็**หาใช่เป็นหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจ**โดยตรงตามกฎหมายไม่คงเป็นแต่เพียงอ้อมอ้อมในฐานะเป็นเจ้าของงานตำรวจผู้รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนเท่านั้น การกระทำของผู้เสียหายที่ 2 **จึงมิใช่เป็นการปฏิบัติตามหน้าที่ของเจ้าพนักงาน** แม้จำเลยได้พูดถ้อยคำว่า "**มันก็เข้าข้างกัน**" ก็**ไม่เป็นความผิดฐานดูหมิ่นเจ้าพนักงาน**ซึ่งกระทำการตามหน้าที่

Note : ต้องเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมายเท่านั้นด้วย 8722/2555

เป็นการดูหมิ่น

ฎ 2565/2565: แม้โจทก์ร่วมเป็นเจ้าของพนักงานตำรวจ ตำแหน่งรองสารวัตรจราจร ไม่ใช่พนักงานสอบสวน **ไม่มีอำนาจเปรียบเทียบคดี**ตาม พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ. 2522 ซึ่งเป็นอำนาจของพนักงานสอบสวน จะต้องกระทำการเป็นการเฉพาะตัวตาม ป.วิ.อ. มาตรา 38 แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าพนักงานสอบสวนจะต้องกระทำการเองเป็นการเฉพาะตัวไปเสียทั้งหมด ดังจะเห็นได้จาก ป.วิ.อ. มาตรา 128 (1) และ (2) ได้บัญญัติให้อำนาจแก่พนักงานสอบสวนที่จะร้องขอหรือสั่งให้เจ้าพนักงานอื่นทำการแทนตนได้บ้าง

เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติว่า **โจทก์ร่วมช่วยร้อยตำรวจโทหญิง ส. พนักงานสอบสวน**ทำการเปรียบเทียบโดยนั่งเขียนใบเสร็จรับเงินชำระค่าปรับให้แก่ผู้ต้องหากระทำความผิดเกี่ยวกับ พ.ร.บ.จราจรทางบกตามที่ตั้งด่านกวดขันวินัยจราจร และผู้ต้องหายินยอมชำระค่าปรับตามที่ร้อยตำรวจโทหญิง ส. พนักงานสอบสวนได้เปรียบเทียบแล้ว **อยู่บนโต๊ะใกล้ ๆ กับร้อยตำรวจโทหญิง ส. พนักงานสอบสวน** ถือได้ว่าเป็นสิ่งเล็กน้อยในการสอบสวนซึ่งอยู่ในเขตอำนาจของร้อยตำรวจโทหญิง ส. พนักงานสอบสวน และมีได้มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดเจาะจงให้พนักงานสอบสวนต้องเขียนใบเสร็จรับเงินชำระค่าปรับด้วยตนเอง **การกระทำของโจทก์ร่วมดังกล่าวจึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานตามที่พนักงานสอบสวนได้มอบหมายให้กระทำ** และข้อความที่จำเลยลงในเฟซบุ๊กของจำเลยซึ่งเป็นสื่อสังคมออนไลน์สาธารณะว่า **โจทก์ร่วมปิดหน้าปิดตายังกะโจร** เป็นข้อความที่กล่าวสบประมาทโจทก์ร่วมขณะปฏิบัติกรตามหน้าที่ **จึงเป็นความผิดฐานดูหมิ่นเจ้าพนักงาน**ซึ่งกระทำการตามหน้าที่หรือเพราะได้กระทำการตามหน้าที่ตาม ป.อ. มาตรา 136

เป็นการดูหมิ่น

ฎ 5479/2536: จำเลยใช้มือผลักหน้าอกของร้อยตำรวจโท. **ขณะเข้าตรวจค้นตามหมายค้น** อันเป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย จึง**เป็นการขัดขวางเจ้าพนักงาน** ในการปฏิบัติหน้าที่ การที่จำเลย**ขี้ริ้วและพูด** ต้าร้อยตำรวจโท. กับพวกในขณะที่เข้าทำการตรวจค้นว่า "ไอ้พวกอันธพาล**ไอ้พวกฉิบหาย** ไอ้มือปืน" และยังสามารถด่าอีกว่า "ตำรวจ**หัวควย**" ถือได้ว่าเป็น**เป็นการดูหมิ่นเหยียดหยาม** จึงเป็นความผิดฐานดูหมิ่นเจ้าพนักงานซึ่งกระทำการตามหน้าที่

เป็นการดูหมิ่น

ฎ 1608/2564: พันตำรวจเอก ส. โจทก์ร่วม เรียกจำเลยกับพวกไปสอบถามถึงเหตุที่แจ้งความให้ดำเนินคดีแก่คนร้ายที่ร่วมกันปล้นรถยนต์ ซึ่งได้ความว่ารรถยนต์คันดังกล่าวมีชื่อ ส. เป็นผู้ครอบครองมิใช่จำเลย โจทก์ร่วมจึงให้ ส. เป็นผู้ให้ข้อเท็จจริง ส. แจ้งว่าวันเกิดเหตุพนักงานของบริษัทผู้ให้เช่าซื้อมายังรถยนต์ของตน เป็นเหตุให้จำเลยเกิดความไม่พอใจกล่าวต่อโจทก์ร่วมว่า **"ผู้กำกับเหลี่ยมใส่เราแล้ว"** ทั้งที่การปฏิบัติหน้าที่ของโจทก์ร่วมเป็นไปตามขั้นตอนการทำงานตามปกติ เพราะก่อนที่เจ้าพนักงานตำรวจจะรับแจ้งความเรื่องใดย่อมต้องสอบถามข้อเท็จจริงให้ได้ความชัดเจนว่ามีกรกระทำผิดอาญาเกิดขึ้นเสียก่อน เพื่อคุ้มครองสิทธิของประชาชนไม่ให้เกิดการกลั่นแกล้งกันโดยการนำเอาความเท็จมาแจ้ง **ที่จำเลยพูดกับโจทก์ร่วมด้วยถ้อยคำดังกล่าวอันหมายถึงโจทก์ร่วมใช้เล่ห์เหลี่ยมไม่รับแจ้งความ**ตามที่ ส. แจ้ง ทำให้ผู้ที่ได้ยินเข้าใจว่าโจทก์ร่วม**เป็นเจ้าพนักงานตำรวจใช้อำนาจหน้าที่โดยไม่สุจริต ถ้อยคำดังกล่าวจึงมิใช่เป็นเพียงคำกล่าวที่ไม่สุภาพและไม่สมควรเท่านั้น** แต่เป็นการกล่าวถ้อยคำ**สบประมาทโจทก์ร่วม**ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานกระทำการตามหน้าที่ **เป็นการดูหมิ่น**โจทก์ร่วมอันเป็นความผิดตาม ป.อ. มาตรา 136

เท็จ

เงื่อนไขแห่งการลงโทษทางภาวะวิสัย: อาจทำให้
ผู้อื่นหรือประชาชนเสียหาย

เจ้าพนักงานทั่วไป ม.137

อัยการ พงส สืบสวน + คดีอาญา ม.172

พงส สืบสวน + แกล้งแจ้งว่ามีอาญา ม.173

ม.172 หรือ 173 ระบุคน ม.174

แจ้งเรื่องร้ายแรง ม.181

แจ้งให้จดเท็จ (เอกสารราชการ/มหาชน) ม.267

บอกชื่อ/ที่อยู่อันเป็นเท็จ ม.367

ฟ้องเท็จอาญา ม.175

เบิกความเท็จ ม.177 (อาญา ว.2 คดีอื่น ว.1)

แปลข้อความสำคัญผิด ม.178

ทำพยานหลักฐานเท็จ + มีอาญา/ร้ายแรง ม.179

นำสืบพยานเท็จ ม.180

คดีร้ายแรง ม.181

แจ้งความเท็จ

มาตรา 137 ผู้ใด**แจ้งข้อความอันเป็นเท็จแก่เจ้าพนักงาน** ซึ่ง**อาจทำให้ผู้อื่นหรือประชาชนเสียหาย** ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

Note :

1. เมื่อผิดมาตรา 172 หรือ 173 แล้วจึงไม่ผิดมาตรา 137 อีก (ฎ 2249/2515 และ ฎ 891/2561)
2. การแจ้งความอาจทำด้วยวาจา หรือวิธีการอื่น (ฎ 274/2489)

แจ้งความเท็จ

ฎ 3702/2526 : ความสำคัญของคดีแจ้งความเท็จอยู่ที่ว่า **จำเลยเห็นเหตุการณ์** การกระทำผิดของผู้อื่นตามที่ให้การต่อพนักงานสอบสวนหรือไม่ **ไม่ได้อยู่ที่ว่าผู้อื่นกระทำผิดหรือไม่ เพราะแม้ผู้อื่นกระทำผิดจริง แต่ถ้าจำเลยไม่** **เห็นการกระทำผิดแล้วบังอาจให้การว่าเห็น ก็มีความผิดฐานแจ้งความเท็จ** การที่จำเลยให้การเท็จว่าเห็นเหตุการณ์แล้วขอถอนคำให้การอ้างว่าที่ให้การไว้เพราะได้รับการเสี้ยมสอน จำเลยก็ยังคงมีความผิดฐานแจ้งความเท็จตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา172, 174

แจ้งความเท็จ

ฎ 3702/2526 : ความสำคัญของคดีแจ้งความเท็จอยู่ที่ว่า **จำเลยเห็นเหตุการณ์** การกระทำผิดของผู้อื่นตามที่ให้การต่อพนักงานสอบสวนหรือไม่ **ไม่ได้อยู่ที่ว่าผู้อื่นกระทำผิดหรือไม่ เพราะแม้ผู้อื่นกระทำผิดจริง แต่ถ้าจำเลยไม่** **เห็นการกระทำผิดแล้วบังอาจให้การว่าเห็น ก็มีความผิดฐานแจ้งความเท็จ** การที่จำเลยให้การเท็จว่าเห็นเหตุการณ์แล้วขอถอนคำให้การอ้างว่าที่ให้การไว้เพราะได้รับการเสี้ยมสอน จำเลยก็ยังคงมีความผิดฐานแจ้งความเท็จตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา172, 174

Right to remain silent + privilege against self-incrimination (ฎ 4048/2528)

ตามฟ้องข้อ (ก) การที่จำเลยเป็นคนสัญชาติญวนไม่เคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน... แล้วจำเลยมาแจ้งให้เจ้าพนักงานเทศบาล... ผู้มีหน้าที่ในการควบคุมทะเบียนจดข้อความเท็จลงในทะเบียนบ้านเลขที่ 25/30... ว่าจำเลยเป็นคนชาติไทย ย้ายมาจากบ้านเลขที่ 9/19... นั้น การกระทำของจำเลยตามฟ้อง ข้อ (ก) ดังกล่าว ย่อมเป็นความผิดตาม...มาตรา 267

ส่วนในฟ้องข้อ (ข) ที่โจทก์กล่าวหาว่า จำเลยบังอาจแจ้งความเท็จต่อนายทะเบียนเขตดุสิตว่า จำเลยเป็นบุคคลมีสัญชาติไทย... ปรากฏว่าบัตรประจำตัวประชาชน...ที่เจ้าพนักงานออกให้ค้นหาได้มีการจดข้อความเท็จที่ว่า...ลงไว้ในเอกสารนั้นด้วยไม่ ฉะนั้นกรณีจึงไม่เข้าองค์ประกอบที่จะเป็นความผิดตาม...มาตรา 267 ได้ จำเลยคงมีความผิด...ตาม...มาตรา 137 เท่านั้น

ในฟ้องข้อ (ค) ที่โจทก์กล่าวหาว่า จำเลยแจ้งความเท็จแก่เจ้าสิบตำรวจสมศักดิ์...ว่าจำเลยเป็นคนไทยนั้น คดีได้ความตามคำ ของเจ้าสิบตำรวจสมศักดิ์จึงประไพ เองว่า จำเลยได้ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองเชียงใหม่จับกุมตัวส่งมายัง กองกำกับการตำรวจภูธรอุดรธานี ในข้อหาว่าเป็นคนญวนอพยพหนีจากเขตควบคุม การที่ **จำเลยให้การปฏิเสธพร้อมกับ แสดงบัตรประจำตัวประชาชน** ให้เจ้าสิบตำรวจสมศักดิ์ **จึงเป็นการให้การปฏิเสธในฐานะผู้ต้องหา** ซึ่งประมวลกฎหมายวิธี พิจารณาความอาญา มาตรา 134 **ให้สิทธิแก่ผู้ต้องหาจะให้การรับหรือปฏิเสธอย่างใดก็ได้** เมื่อกฎหมายให้สิทธิแก่จำเลยใน สถานะผู้ต้องหาไว้เช่นนี้ **แม้ข้อความที่จำเลยให้การนั้นจะเป็นเท็จก็ย่อมจะเอาผิดแก่จำเลยฐานแจ้งความเท็จตามประมวล กฎหมายอาญา มาตรา 137 ไม่ได้** และจะเอาผิดแก่จำเลยฐานใช้หรืออ้างเอกสารอันเกิดจากการกระทำความผิดฐานแจ้งให้ เจ้าพนักงานจดข้อความเท็จลงในเอกสารราชการตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 268 ก็ไม่ได้เช่นกัน

สิทธิในการดำเนิน/ต่อสู้คดี

ชั้นสอบสวน

- ผู้ต้องหาให้การอย่างไรก็ได้ แม้ให้การเท็จก็ไม่ผิด แต่ทำพยานหลักฐานเท็จผิด
- แต่ก่อนจะเป็นผู้ต้องหาจะให้การเท็จไม่ได้ (5346/2540)
- คนอื่นผิดหมด (พยาน, ผู้เสียหาย) (492/2509, 1706/2546)

ชั้นพิจารณา

- คดีแพ่ง: ฟ้องเท็จไม่ผิด ทำพยานหลักฐานเท็จไม่ผิด ยืนยันให้การไม่ผิด แต่เบิกความเท็จผิด และนำสืบพยานเท็จผิด
  - แต่อาจมีความผิดฐานปลอมเอกสาร หรือทำให้เอกสารเสียหาย
- คดีอาญา: ฟ้องเท็จผิด (175) ทำพยานหลักฐานเท็จผิด เบิกความเท็จผิด นำสืบพยานเท็จผิด
  - เว้นแต่จำเลยให้การเท็จไม่ผิด

ถ้าเจ้าพนักงานไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ก็ไม่ผิด

ฎ 2413/2521 : จำเลยเจรจาค่าเสียหายกับโจทก์ต่อหน้าพนักงานสอบสวนในการที่ส. ขับริชชบุตรสาวโจทก์ และพนักงานสอบสวนได้ทำบันทึกไว้ **แม้จำเลยจะกล่าวความเท็จ** แต่เมื่อจำเลยมิได้เป็นผู้ต้องหาในกรณีรชชช ดังกล่าว **พนักงานสอบสวนย่อมไม่มีหน้าที่ทำการเปรียบเทียบ** การที่พนักงานสอบสวนทำการเปรียบเทียบจึงไม่ถือเป็นการกระทำโดยหน้าที่การกระทำของจำเลยจึงไม่เป็นความผิดฐานแจ้งความเท็จแก่เจ้าพนักงาน

- คดีนี้จำเลยเป็นผู้จัดการห้างหุ้นส่วน ที่ทำหน้าที่ไปเจรจาค่าเสียหาย แต่ไม่ใช่คนขับริชช

ต่อสู้ขัดขวาง

มาตรา 138 ผู้ใดต่อสู้ หรือขัดขวางเจ้าพนักงานหรือผู้ซึ่งต้องช่วยเจ้าพนักงานตามกฎหมาย ในการปฏิบัติกรตามหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ

ถ้าการต่อสู้หรือขัดขวางนั้น ได้กระทำโดยใช้กำลังประทุษร้ายหรือขู่เข็ญว่าจะใช้กำลัง ประทุษร้าย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 140 ถ้าความผิดตามมาตรา 138 วรรคสอง...ได้กระทำโดยมีหรือใช้อาวุธ หรือโดย ร่วมกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่สามคนขึ้นไป ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกิน หนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้ากระทำโดยอ้างอำนาจอัยย์หรือชองโจร ไม่ว่าจะอัยย์หรือชองโจรนั้นจะมีอยู่หรือไม่ ผู้กระทำ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท

ถ้าความผิดตามมาตรานี้ได้กระทำโดยมีหรือใช้อาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด ผู้กระทำต้องระวาง โทษหนักกว่าโทษที่กฎหมายบัญญัติไว้ในสองวรรคก่อนกึ่งหนึ่ง

ต่อสู้ขัดขวาง

มาตรา 138 ผู้ใดต่อสู้ หรือขัดขวางเจ้าพนักงานหรือผู้ซึ่งต้องช่วยเจ้าพนักงานตามกฎหมาย ในการปฏิบัติกรตามหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ

ถ้าการต่อสู้หรือขัดขวางนั้น ได้กระทำโดยใช้กำลังประทุษร้ายหรือขู่เข็ญว่าจะใช้กำลัง ประทุษร้าย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 140 ถ้าความผิดตามมาตรา 138 วรรคสอง...ได้กระทำโดยมีหรือใช้อาวุธ หรือโดย ร่วมกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่สามคนขึ้นไป ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกิน หนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้ากระทำโดยอ้างอำนาจอัยยี่หรือชองโจร ไม่ว่าจะอัยยี่หรือชองโจรนั้นจะมีอยู่หรือไม่ ผู้กระทำ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท

ถ้าความผิดตามมาตรานี้ได้กระทำโดยมีหรือใช้อาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด ผู้กระทำต้องระวาง โทษหนักกว่าโทษที่กฎหมายบัญญัติไว้ในสองวรรคก่อนกึ่งหนึ่ง

ต่อสู้ขีดขวาง

ต้องเพิ่มอุปสรรค การไม่อำนวยความสะดวก การหลบหนี การดิ้นรนไม่เป็นความผิด

วิ่งฝ่าด่าน

- ถ้าไม่ตั้งไม้กั้นไว้ไม่ผิด
- ถ้าตั้งไว้จับชนผิด

ฎ 2401/2545 ขั้บรณหนึ่ไม่ผิดมาตรา 138

การที่จำเลยขั้บรณนต้มาถึงด้านตรวจ เจ้าพนักงานตำรวจให้สั้ญญาน หยุดรณเพื่อขอตรวจคั้น จำเลยไม่ยอมหยุดและขั้บรณเลยไปจนต้งมึการไล่ตึดตาม เพื่อสกั้ตจับและจำเลยต้งรณเพื่อให้หลุดพ้นจากการจับกุม เป็นเพียงขั้นตอนหนึ่ของ การจะหลบหนี เมื่อไม่ได้ความว่าจำเลยกระทำอื่นใดนอกเหนือไปจากนี้ การกระทำของจำเลยจึงไม่เป็ความผิดฐานต่อสู้หรือขัดขวางเจ้าพนักงานในการปฏิบัติกรตามหน้าทึ่ตาม ป.อ.มาตรา 138

Note แต่ถ้าขั้บรณชนด้าน ผิดมาตรา 138 (ฎ 4045/2545)

ฎ 4045/2545 ขั้บรณชนด้าน ผิดมาตรา 138

จำเลยเป็นผู้ให้คนต่างด้าวสัญชาติลาวจำนวน 20 คน โดยสารรถยนต์ จากท่าบลนาตาลกึ่งอำเภอเนตาล จังหวัตอุบลราชธานี เพื่อไปส่งที่จังหวัตปทุมธานี โดยรู้ว่าบุคคลเหล่านั้นเป็นคนต่างด้าวและเข้ามาในราชอาณาจักรโดยฝ่าฝืน กฎหมาย การกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 มาตรา 64 วรรคหนึ่งแล้ว ส่วนที่ต่อมาระหว่างทางเจ้าพนักงานตำรวจ ตรวจพบการกระทำผิดของจำเลยจึงเข้าจับกุมแต่จำเลยได้ขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ ของเจ้าพนักงานตำรวจ โดยขั้บรณชนด้านที่พาคนต่างด้าวมาหลบหนีและพุงเข้า รณชนด้านของทางราชการนั้น เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใหม่ต่างกรรมต่างวาระกันอัน เป็นความผิดหลายกรรมต่างกันตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 91

ฎ 5980/2540

เจ้าพนักงานตำรวจจับจำเลยที่ 1 ในข้อหาลักทรัพย์และควบคุมตัวจำเลยที่ 1 ไปที่รถโดยสืบตำรวจโท ศ. กับนายดาบตำรวจ อ. เดินขนาบข้างคล่องแขนจำเลยที่ 1 ไว้คนละข้าง ระหว่างทางจำเลยที่ 2 กับพวกประมาณ 10 ถึง 15 คน เข้ามาแย่งตัวจำเลยที่ 1 โดยจำเลยที่ 2 เข้ามาดึงตัวจำเลยที่ 1 ออกไป และถือสืบตำรวจโท ศ. กับนายดาบตำรวจอ. ส่วนจำเลยที่ 1 ได้พยายามดิ้นรนเพื่อให้พ้นจากการถูกควบคุมตัว ซึ่งแม้ว่าในการดิ้นรนของจำเลยที่ 1 จะเป็นเหตุให้เท้าของจำเลยที่ 1 ไปโดนสืบตำรวจโท ศ. กับนายดาบตำรวจ อ. ก็ตาม แต่การกระทำของจำเลยที่ 1 ดังกล่าว ก็ยังไม่ถึงขั้นที่จะเป็นการต่อสู้ขัดขวางเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 140

ข่มขืนใจเจ้าพนักงาน

มาตรา 139 ผู้ใด **ข่มขืนใจ** เจ้าพนักงานให้ปฏิบัติการ **อันมิชอบด้วยหน้าที่** หรือให้ละเว้นการปฏิบัติการตามหน้าที่ **โดยใช้กำลังประทุษร้าย หรือขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย** ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี หรือปรับไม่เกินแปดหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 140 ถ้าความผิดตาม... หรือมาตรา 139 ได้กระทำโดยมีหรือใช้อาวุธ หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่สามคนขึ้นไป ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้ากระทำโดยอ้างอำนาจอัยย์หรือช่องโจร ไม่ว่าจะอัยย์หรือช่องโจรนั้นจะมีอยู่หรือไม่ ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท

ถ้าความผิดตามมาตรานี้ได้กระทำโดยมีหรือใช้อาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด ผู้กระทำต้องระวางโทษหนักกว่าโทษที่กฎหมายบัญญัติไว้ในสองวรรคก่อนกึ่งหนึ่ง

ชมชื่นใจเจ้าพนักงาน

ชมชื่นใจ

- คนธรรมดาชมชื่นใจเจ้าพนักงาน + ใช้ / ชูเชิ่ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย ม.139
  - สำเร็จเมื่อกลัว (2989/2537)
- เจ้าพนักงานเป็นผู้ใช้อำนาจโดยมิชอบชมชื่นใจ ม.148
- คนธรรมดาชมชื่นใจคนทั่วไป ม.309
  - เรื่องทรัพย์สินไป ม.337, 338
  - ออกนอกราชอาณาจักร ม.320

ม.138 ว.2/ม.139 + มี/ใช้อาวุธ/ร่วมกัน 3 คนขึ้นไป ม.140

อ้างอิงยี่ช่องโจร ม.140 ว.2

ฎ 2989/2537

การที่จำเลยพุดชู่เซี่ยจะฆ่าผู้เสียหายซึ่งเป็นเจ้าพนักงานป่าไม้หากไม่ปล่อยไม้ที่ยึดเป็นการข่มขืนใจผู้เสียหายซึ่งเป็นเจ้าพนักงานให้ปฏิบัติการอันมิชอบด้วยหน้าที่หรือให้ละเว้นการปฏิบัติการตามหน้าที่ เป็นการลงมือกระทำความผิดครบองค์ประกอบความผิดแล้วแต่การกระทำนั้นไม่บรรลุผล เพราะผู้เสียหายไม่เกรงกลัวไม่ยินยอมปล่อยไม้ที่ยึด ผู้เสียหายจึงไม่ได้ปฏิบัติการอันมิชอบด้วยกฎหมายหรือละเว้นการปฏิบัติการตามหน้าที่ที่จำเลยข่มขืนใจ จำเลยจึง มีความผิดชั้นพยายามตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 139 ประกอบมาตรา 80

ให้-รับสินบน

ผู้กระทำ	การกระทำ (ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด)	ผู้เกี่ยวข้อง (NP)	เจตนาพิเศษ	มาตรา
ผู้ใด	ให้ เสนอให้ รับว่าจะให้	เจ้าพนักงาน สมาชิกสภา นิติบัญญัติแห่งรัฐ สมาชิกสภาจังหวัด หรือ สมาชิกสภาเทศบาล	เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำ หรือประวิง การกระทำใด อันมิชอบ ด้วยหน้าที่	144
		ตุลาการ พนักงาน อัยการ ผู้ว่าคดีหรือ พนักงานสอบสวน		167
เจ้าพนักงาน สมาชิกสภา นิติบัญญัติแห่งรัฐ สมาชิกสภาจังหวัด หรือ สมาชิกสภาเทศบาล	เรียก รับ ยอมจะรับ + โดยมิชอบ	ผู้ใด	เพื่อกระทำการหรือไม่ กระทำการอย่างใดใน ตำแหน่ง ไม่ว่าการนั้น จะชอบหรือมิชอบด้วย หน้าที่	149
ตุลาการ พนักงาน อัยการ ผู้ว่าคดีหรือ พนักงานสอบสวน				201

ตัวอย่าง

นายดำเสนอให้เงินร้อยตำรวจตรีแดงเพื่อให้ไม่จับกุมตัวเองที่ค่ายาเสพติด

- ไม่ว่าจะร้อยตำรวจตรีแดง รับหรือไม่รับ นายดำผิดมาตรา 144
- ถ้าร้อยตำรวจตรีตกลงว่าจะรับ แม้ยังไม่ได้รับเงิน ร้อยตำรวจตรีแดงผิดมาตรา 149

ร้อยตำรวจตรีแดงจับกุมนายดำขณะค้ายา และเสนอว่าจะปล่อยตัวนายดำไป ถ้านายดำยอมจ่ายเงินให้ตน

- ไม่ว่าจะนายดำยอมจ่ายหรือไม่ ร้อยตำรวจตรีแดงผิดมาตรา 149
- ถ้านายดำยอมจะจ่าย ไม่ว่าจะจ่ายหรือยัง นายดำผิดมาตรา 144

ตัวอย่าง

นายขาวเสนอให้เงินร้อยตำรวจตรีแดงเพื่อให้จับกุมนายดำที่ค้ายาเสพติด

- ไม่ว่าร้อยตำรวจตรีแดง รับหรือไม่รับ นายขาวไม่ผิดมาตรา 144
- ถ้าร้อยตำรวจตรีตกลงว่าจะรับ แม้ยังไม่ได้รับเงิน ร้อยตำรวจตรีแดงผิดมาตรา 149

ร้อยตำรวจตรีแดงจับกุมนายดำขณะค้ายา และเสนอต่อนายขาวคู่กรณีนายดำว่าถ้านายขาวจ่ายเงิน ตนจะเร่งทำสำนวนของนายดำ

- ไม่ว่านายขาวยอมจ่ายหรือไม่ ร้อยตำรวจตรีแดงผิดมาตรา 149
- ถ้านายขาวยอมจะจ่าย ไม่ว่าจะจ่ายหรือยัง นายขาวไม่ผิดมาตรา 144

ตัวอย่าง

นายดำเสนอให้เงินนายเหลืองเจ้าพนักงานสรรพสามิตที่เข้าจับกุมขณะนายดำค้ายาเสพติด เพื่อให้ นายเหลืองปล่อยตัวตน

- ไม่ว่าจะนายเหลืองรับหรือไม่รับ นายดำไม่ผิดมาตรา 144
- ถ้านายเหลืองตกลงว่าจะรับ แม้ยังไม่ได้รับเงิน นายเหลืองไม่ผิดมาตรา 149
- (1142/2482, 115/2489)

รับสินบนแล้วเอามาคืน?

เสนอว่าจะให้สินบนแล้วไม่ยอมให้?

สินบน vs สินน้ำใจ

ค่าน้ำร้อนน้ำชา

หยอดน้ำมัน

Necessary participator

---

1. คนที่เป็น**องค์ประกอบความผิด**ซึ่งขาดเสียไม่ได้ ไม่เช่นนั้นการกระทำจะไม่ครบองค์ประกอบ
2. กฎหมายไม่ได้เขียนเอาผิดไว้โดยเฉพาะ
  - 1) ถ้าเขียนไว้โดยเฉพาะ ไปใช้บทเฉพาะ
  - 2) ถ้าไม่เขียนไว้โดยเฉพาะ แสดงว่ากฎหมายไม่ประสงค์จะลงโทษ

แยกกับกรณีบุคคลที่กฎหมายมุ่งประสงค์จะคุ้มครอง

แต่งกาย

มาตรา 145 ผู้ใดแสดงตนเป็นเจ้าพนักงาน **และ**กระทำการเป็นเจ้าพนักงาน โดยตนเอง มิได้เป็นเจ้าพนักงานที่มีอำนาจกระทำการนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

เจ้าพนักงานผู้ใดได้รับคำสั่งมิให้ปฏิบัติการตามตำแหน่งหน้าที่ต่อไปแล้ว ยังฝ่าฝืนกระทำการใด ๆ ในตำแหน่งหน้าที่นั้น ต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้ในวรรคแรกดุจกัน

มาตรา 146 ผู้ใดไม่มีสิทธิที่จะสวมเครื่องแบบหรือประดับเครื่องหมายของเจ้าพนักงาน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ สมาชิกสภาจังหวัดหรือสมาชิกสภาเทศบาล หรือไม่มีสิทธิใช้ยศ ตำแหน่ง เครื่องราชอิสริยาภรณ์หรือสิ่งที่มีหมายถึงเครื่องราชอิสริยาภรณ์ กระทำการเช่นนั้นเพื่อให้บุคคลอื่นเชื่อว่าตนมีสิทธิ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

พรบ เฉพาะ

พระราชบัญญัติเครื่องแบบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ. 2518

- มาตรา 5 ผู้ใดไม่มีสิทธิแต่งเครื่องแบบตามพระราชบัญญัตินี้ได้โดยชอบด้วยกฎหมาย แต่งเครื่องแบบนั้น เพื่อให้ผู้อื่นเชื่อว่าตนเป็นข้าราชการฝ่ายรัฐสภา ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

พระราชบัญญัติเครื่องแบบตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2542

- มาตรา 5 ผู้ใดแต่งเครื่องแบบตุลาการศาลรัฐธรรมนูญหรืออดีตตุลาการศาลรัฐธรรมนูญโดยที่ตนไม่มีสิทธิที่จะแต่ง ถ้าได้กระทำเพื่อให้บุคคลอื่นเชื่อว่าตนมีสิทธิที่จะแต่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

พระราชบัญญัติเครื่องแบบนักเรียน พ.ศ.2551

- มาตรา 7 ผู้ใดแต่งเครื่องแบบนักเรียนโดยไม่มีสิทธิที่จะแต่งหรือแต่งกายเลียนแบบเครื่องแบบนักเรียน ถ้าได้กระทำเพื่อให้บุคคลอื่นเชื่อว่าตนเป็นนักเรียน ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

พรบ เฉพาะ

พระราชบัญญัติเครื่องแบบทหาร พุทธศักราช 2477

- มาตรา 6 ผู้ใดแต่งเครื่องแบบทหารตามพระราชบัญญัตินี้ หรือแต่งเครื่องแบบทหารที่ทหารยังคงใช้ในราชการอยู่ โดยไม่มีสิทธิจะแต่งได้โดยชอบด้วยกฎหมาย ผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามเดือนถึงห้าปี และถ้าการกระทำเช่นว่ามานี้ได้กระทำภายในเขตซึ่งประกาศใช้กฎอัยการศึกก็ดี ในเวลาสงครามก็ดี ในเวลาบ้านเมืองมีเหตุฉุกเฉินก็ดี หรือเพื่อกระทำผิดทางอาญาก็ดี ผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี
- มาตรา 6 ทวิ ผู้ใดแต่งกายโดยใช้เครื่องแต่งกายคล้ายเครื่องแบบทหารตามพระราชบัญญัตินี้ หรือคล้ายเครื่องแบบทหารที่ทหารยังคงใช้ในราชการอยู่ อันอาจนำความคลุมเครือสงสัย หรือความเสื่อมเสียมาสู่ราชการทหารก็ดี อันอาจทำให้บุคคลอื่นหลงเชื่อว่าเป็นทหารก็ดี ผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาท และถ้าการกระทำเช่นว่านี้ได้กระทำภายในเขตซึ่งได้ประกาศใช้กฎอัยการศึกก็ดี ในเวลาสงครามก็ดี ในเวลาบ้านเมืองมีเหตุฉุกเฉินก็ดี หรือเพื่อทำความผิดทางอาญาก็ดี ผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี

พรบ เฉพาะ

พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547

- มาตรา 108 ผู้ใดแต่งเครื่องแบบตำรวจโดยไม่มีสิทธิ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามเดือนถึงห้าปี
- ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ได้กระทำภายในเขตซึ่งประกาศใช้กฎอัยการศึก หรือประกาศภาวะฉุกเฉิน หรือเพื่อกระทำความผิดอาญา ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี
- มาตรา 109 ข้าราชการตำรวจผู้ใดแต่งเครื่องแบบตำรวจในขณะที่กระทำความผิดอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาซึ่งมีกำหนดโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่หนึ่งปีขึ้นไป ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปี
- มาตรา 110 ผู้ใดแต่งกายโดยใช้เครื่องแต่งกายคล้ายเครื่องแบบตำรวจและกระทำการใด ๆ อันทำให้ราชการตำรวจถูกดูหมิ่นหรือถูกเกลียดชัง หรือทำให้เกิดความเสื่อมเสียแก่ราชการตำรวจ หรือทำให้บุคคลอื่นหลงเชื่อว่าตนเป็นตำรวจ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
- ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ได้กระทำภายในเขตซึ่งประกาศใช้กฎอัยการศึก หรือประกาศภาวะฉุกเฉิน หรือเพื่อกระทำความผิดอาญา ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี
- มาตรา 111 ในการแสดงภาพยนตร์ ละคร หรือการแสดงอื่นใดทำนองเดียวกันที่ประสงค์จะเผยแพร่ต่อสาธารณชน หากผู้แสดงประสงค์จะแต่งเครื่องแบบตำรวจ หรือแต่งกายโดยใช้เครื่องแต่งกายคล้ายเครื่องแบบตำรวจ ให้ผู้ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบการแสดงนั้นหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายแจ้งต่อหัวหน้าสถานีตำรวจแห่งท้องที่ที่จะทำการแสดงเช่นว่านั้นทราบ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง